

Sykehusinnkjøp HF

Organisasjonsnummer 916 879 067

Telefon 78 95 07 00

post@sykehusinnkjop.no

Sykehusinnkjøp HF, Postboks 40, 9811 Vadsø

Policy for bærekraft

Overordnede føringer og retningslinjer

Godkjent av:	Styret
Gyldig fra:	1. januar 2025
Gjelder for:	Alle ansatte
Dokumenteier:	Administrerende direktør
Versjon:	1.5
Nivå:	1 ekstern

Innholdsfortegnelse

1. Generell del	3
1.1. Omfang	3
1.2. Ansvar	3
1.3. Ambisjon.....	3
1.4. Standardisering og konkurransefortrinn	4
1.5. Opplæring og ressurser	4
1.6. Kommunikasjon og rapportering	4
1.7. Risikovurdering og aktsomhetsvurdering	4
1.8. Leverandørutvikling.....	5
1.9. Kategoriarbeid	5
1.10. Avtaleoppfølging	6
2. Vedlegg.....	6
3. Relaterte dokumenter	7
4. Versjonshistorikk	7

1. Generell del

Hensikten med policyen er å gi overordnede føringer for Sykehusinnkjøp HF sitt arbeid med bærekraft. Policyen skal reflektere de regulatoriske krav som påligger foretaket gjennom vedtekter, oppdrag og lovverk, standardisere krav til bærekraft som benyttes i anskaffelser i foretaket, og definere forbedringsområder slik at det over tid kan føre til en høyere standard på arbeidet med samfunnsansvar.

Sykehusinnkjøp HF skal som offentlig innkjøper innrette sin anskaffelsespraksis slik at den bidrar til å redusere skadelig miljøpåvirkning, og fremme klimavennlige løsninger der dette er relevant og ha egnede rutiner for å fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter det er risiko for brudd på slike rettigheter jf. Lov om offentlige anskaffelser §5.

1.1. Omfang

Med bærekraft menes miljø og klima, etisk handel, arbeidslivskriminalitet og antikorrupsjon.

Policyen omfatter alle divisjoner i Sykehusinnkjøp HF. Samtlige anskaffelser og oppfølging av avtaler skal være i henhold til foretakets policy for bærekraft.

1.2. Ansvar

Styret i Sykehusinnkjøp HF vedtar denne policyen som en del av de styrende dokumenter for Sykehusinnkjøp HF. Policyen skal revideres årlig eller ved særlig behov. Tilhørende dokumenter holdes løpende oppdatert som en administrativ oppgave. Alle dokumenter publiseres på nett.

Helseforetakene og leverandørmarkedet inviteres til å gi innspill når policy revideres for å sikre at den er effektiv og relevant. Policyen skal møte strategiske føringer og oppdrag fra eiere og være i samsvar med gjeldende samarbeidsavtaler med helseforetakene.

1.3. Ambisjon

Sykehusinnkjøp HF skal kontinuerlig forbedre foretakets arbeid med samfunnsansvar for å tilfredsstille følgende krav i stiftelsesvedtektene: *«Helseforetaket skal sørge for at anskaffelsene skjer på korrekt og samfunnsansvarlig måte. Helseforetaket skal være en pådriver for etisk handel og miljøvennlige innkjøp.»*

Ambisjonen er understøttet av de regionale helseforetakene i flere oppdragsdokumenter og ved medlemskapsforpliktelser i Etisk handel Norge. Ambisjonen er også støttet av etiske retningslinjer vedtatt av styret 25.01.2018¹. Der står det: *«Sykehusinnkjøp HF er en av Norges største innkjøpsorganisasjoner og skal være ledende innen etikk og samfunnsansvar.»*

Det er vedtatt av Styret i sak 68/2023 at man ber om at anskaffelser ikke skal være prisdrivende, men likevel bidrar til å nå målsetningene.

Samarbeidsavtalen mellom Sykehusinnkjøp HF og RHF-ene /HF-ene, regulerer at Sykehusinnkjøp HF og de regionale helseforetakene sammen skal utarbeide en årlig plan som prioriterer hvilke tiltak og aktiviteter som skal gjennomføres det neste året knyttet til bærekraft, jf. samarbeidsavtalens vedlegg «Tjenester», pkt. 1.7.1 Samfunnsansvar. Sykehusinnkjøp HF har en handlingsplan for prioriterte områder innen bærekraft. Handlingsplanen gir føringer for helseforetak, RHF, Sykehusinnkjøp HF og leverandører for hva som skal prioriteres innen de ulike samfunnsansvarsområdene i anskaffelsene i 2025 og 2026 og hva som skal prioriteres i oppfølgingen.

¹<https://sykehusinnkjop.no/Documents/Om%20oss/Samfunnsansvar/Etiske%20retningslinjer%20Sykehusinnkj%C3%B8p.pdf>

1.4. Standardisering og konkurransefortrinn

Forutsigbare krav gir leverandører planleggingshorisont og insentiv til å gjøre nødvendige investeringer som slike krav vil kunne utløse. Sykehusinnkjøp HF skal benytte anerkjente miljømerker og offentlige kriteriesett og avtalemaler der hvor dette er tilgjengelig.

Der hvor det ikke er anerkjente miljømerker og offentlige kriteriesett, er det utviklet et kriteriebibliotek med standardkrav som skal benyttes i anskaffelsene. I anskaffelser som er prioritert iht. handlingsplan for bærekraft, ligger det inne anbefalinger til krav.

Sykehusinnkjøp HF skal være en aktiv deltaker og pådriver for samarbeid med andre lands innkjøpsorganisasjoner i helsesektoren for felles krav til leverandørmarkedet. Dette er særlig viktig innenfor medisinske kategorier, hvor det er få tilgjengelige merkeordninger og offentlige kriteriesett.

1.5. Opplæring og ressurser

For at fastsatte policymål kan nås og arbeidet kan utføres effektivt, er det viktig at den enkelte medarbeidere har den riktige kompetansen. Generell opplæring gis gjennom foretakets introduksjonsprogram for nyansatte og det er deretter et lederansvar å sørge for tilstrekkelig opplæring slik at kunnskapen vedlikeholdes. Avdeling for bærekraft bistår i introduksjonsprogrammet, i generell kursing og i kategorispesifikke kurs.

Ved framtidig kategoriorganisering, vil bærekraft være en naturlig del av opplæringen innen hver kategori.

1.6. Kommunikasjon og rapportering

Sykehusinnkjøp HF skal ha effektive rutiner for å kommunisere om arbeidet med bærekraft både internt og eksternt. Retningslinjer, rutiner og verktøy til bruk i arbeidet skal være lett tilgjengelig for medarbeidere som jobber med anskaffelser og oppfølging på foretakets intranett. Relevante dokumenter skal ligge åpent på foretakets internetsider for leverandører og andre interessenter. Dette for å sikre transparens og forutsigbarhet.

Sykehusinnkjøp HF skal rapportere relevant og korrekt informasjon til myndigheter og interessenter som etterspør opplysninger om foretakets påvirkning på bærekraftsfeltet. Avdeling for bærekraft har ansvar for å ivareta årlig rapport til Etisk Handel Norge som Sykehusinnkjøp HF er medlem av. Rapporten vil også fungere som foretakets redegjørelse opp mot åpenhetsloven. Den årlige redegjørelsen skal behandles i styret i tilknytning til årsrapporten.

1.7. Risikovurdering og aktsomhetsvurdering

Sykehusinnkjøp HF skal ha effektive og standardiserte prosesser og rutiner for å kartlegge, forebygge og begrense negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø i alle anskaffelser og avtaler.

Sykehusinnkjøp HF skal bygge sine vurderinger på det som er anbefalt i Statens eierskapsmelding; FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv med aktsomhetsvurderinger² som metode. Sykehusinnkjøp HF's verktøy i Quantus skal ligge til grunn for kritikalitetsvurderinger i alle anskaffelser.

Sykehusinnkjøp HF har en plikt til jevnlig å utføre overordnede aktsomhetsvurderinger iht. den nye åpenhetsloven. Aktsomhetsvurderinger skal hjelpe virksomheten både til å unngå negativ påvirkning og skade på mennesker, samfunn og miljø, men også rette opp skader som måtte oppstå. Det

² <https://files.nettsteder.regjeringen.no/wpuploads01/blogs.dir/263/files/2019/01/Aktsomhetsvurderinger-for-ansvarlig-n%C3%A6ringsliv-brosjyre.pdf>

forventes både i loven og i den statlige eierskapsmeldingen at man skal prioritere de områdene der risikoen er størst for brudd på menneske- og arbeidstakerrettigheter, og forsøke å stanse, redusere eller forebygge den negative påvirkningen (risikoen).

1.8. Leverandørutvikling

Leverandørene er viktige samarbeidspartnere. Et effektivt, godt og konstruktivt samarbeid mellom Sykehusinnkjøp HF og leverandører, og med leverandørorganisasjoner, vil gi best mulig forutsetninger for å kunne nå spesialisthelsetjenestens mål innen bærekraft.

Sykehusinnkjøp HF vil gjennom dialog med markedet ha riktige forutsetninger til å stille relevante krav i anskaffelser og åpne for forbedringer og innovasjon på områder som er viktige for helseforetakene.

Obligatoriske krav skal ikke stilles uten kjennskap til markedssituasjonen og markedsanalyser skal brukes som grunnlag for å stille krav i anskaffelser. Dialog med leverandørmarkedet er særlig viktig i arbeidet med bærekraft for å ivareta Sykehusinnkjøp HFs pådriverrolle.

1.9. Kategoriarbeid

Sykehusinnkjøp HF etablerer kategoristyring og i arbeidet med de ulike kategoriene vil utviklingen av krav til bærekraft spisses til den enkelte kategori. I alle kategoriplaner skal det utføres en bærekraftsanalyse. Anskaffelser innen kategorien skal følge opp anbefalinger innen bærekraft gitt i kategoriplanen.

1.10. Avtaleoppfølging

Sykehusinnkjøp HF skal følge opp leverandører og produsenter i kontraktperioden der det er særskilt høy risiko for negativ påvirkning på menneske- og arbeidstakerrettigheter i verdikjeden.

Risikovurderingen er en sentral del av prioriteringen av oppfølgingen av etisk handel.

Sykehusinnkjøp følger et «lav/middels/høy»-risikosystem. Lav risiko blir i liten grad fulgt opp, mens middels- og høyrisikoanskaffelser blir prioritert ved at det i konkurransen vurderes å ta i bruk kvalifikasjonskrav eller tildelingskriterier.

Sykehusinnkjøp HF skal følge opp leverandører på etisk handel i alle avtaler ved å inkludere etisk handel i leverandørmøter der det er naturlig. Der det er stor risiko for negativ påvirkning på menneske- og arbeidstakerrettigheter i verdikjeden, skal leverandører følges opp med minimum årlig egenrapporteringskjema innen aktsomhetsvurderinger etterfulgt av nødvendige forbedringstiltak. I enkelte tilfeller vil det være aktuelt å følge opp leverandørkjeden tilbake til produksjonssted eller råvare, dersom Sykehusinnkjøp HF vurderer særskilt høy risiko for negativ påvirkning på menneske- og arbeidstakerrettigheter.

Oppfølging av kontrakt i avtaleperioden ivaretas av avtaleforvaltning, i samarbeid med avdeling forbærekraft.

2. Vedlegg

- Vedlegg 1: HCWH Europeisk utfasingsliste for helse- og miljøskadelige kjemikalier i helsevesenet³
- Vedlegg 2: HCWH European healthcare's phase-out-list (in English)¹⁸
- Vedlegg 3: Oversikt «Relevante miljømerker»⁴
- Vedlegg 4: Medlemsforpliktelser Etisk Handel Norge⁵
- Vedlegg 5: [Sykehusbyggs standard for klima og miljø i sykehusprosjekter](#)

³ <https://sykehusinnkjop.no/om-oss/samfunnsansvar#miljo-og-klima>

⁴ <https://sykehusinnkjop.no/om-oss/samfunnsansvar#miljo-og-klima>

⁵ <https://etiskhandel.no/medlemsforpliktelser/>

3. Relaterte dokumenter

Type	Nivå	Tittel	Undertittel
Styrende dokument	2	Antikorrupsjonsprogram Sykehusinnkjøp HF	
Styrende dokument	1 ekstern	Etiske retningslinjer Sykehusinnkjøp HF	

4. Versjonshistorikk

Dato	Versjonsnr.	Merknad til versjonen
15.11.2021	1.0	Miljøpolicy
15.11.2021	0.6	Nytt dokument. Erstatte dokumentet miljøpolicy og endrer samtidig navn til Policy for samfunnsansvar og utvider området
30.11.2021	0.7	Revidert dokument til ledergruppen
07.12.2021	0.8	Revidert dokument etter innspill fra ledergruppen
15.12.2021	0.9	Versjon godkjent av styret med noen språklige og strukturelle endringer
20.12.2021	1.0	Endelig versjon med innarbeidelse av foreslåtte endringer fra styret.
05.05.2022	1.0	Noen administrative rettelser med riktige linker og korrekte benevnelser på dokumenter.
14.11.2022	1.1	Oppdatert tekst om miljøledelse 2.2.3. Noen små språklige rettelser.
16.12.2022	1.2	Behandlet av styret 16. desember 2022
14.12.2023	1.3	Oppdatert for å være i tråd med nye lover og forskrifter. De fagspesifikke føringene tatt ut. Behandlet av styret 14. desember 2023
15.12.2023	1.4	Oppdatert etter styremøtet 14.12.23
01.11.2024	1.5	Byttet ut tittel samfunnsansvar med bærekraft i tråd med ny organisering. Ellers kun språklige rettelser.